



LÄNSSTYRELSEN  
BLEKINGE LÄN

## Bevarandeplan för Natura 2000-område

*SE0410065 Västra Torsö*



## **Natura 2000**

Natura 2000 är ett ekologiskt nätverk av värdefulla naturområden inom EU. Utpekande av Natura 2000-områden bygger på krav som finns i EUs fågeldirektiv och art- och habitatdirektiv. Syftet är att hejda utrotning av vilda djur och växter och att hindra att deras livsmiljöer förstörs. Alla medlemsländer ska peka ut områden dels för fåglar som anges i EUs fågeldirektiv, dels för naturtyper och arter som anges i art- och habitatdirektivet. Genom utpekandet åtar sig länderna att de utpekade värdena i områdena ska bevaras långsiktigt. Natura 2000-nätverket är en av hörnstenarna i EUs arbete för att bevara biologisk mångfald. I fågeldirektivet och habitatdirektivet listas 170 naturtyper och sammanlagt cirka 900 växt- och djurarter som särskilt värdefulla. 90 av naturtyperna och drygt 100 av djur- och växtarterna i habitatdirektivets bilaga 1 och 2 finns i Sverige. Därtill häckar regelbundet cirka 60 av fågeldirektivets fåglar i vårt land.

## **Bevarandeplaner**

För varje Natura 2000-område ska Länsstyrelsen ta fram en beskrivning. Detta ska göras i särskilda bevarandeplaner eller i en skötselplan om området även är naturreservat. I planen ska det finnas en beskrivning av området med bevarandesyfte, bevarandemål och beskrivningar av de naturtyper och arter som ska bevaras och bidra till gynnsam bevarandestatus. Hot mot Natura 2000-områdets arter och naturtyper, och behov av bevarandeåtgärder, till exempel skydd eller skötsel, ska beskrivas. Informationen ska underlätta förvaltningen av området och tillståndsprövningar enligt miljöbalken.

Bevarandeplanen ska fastställas av Länsstyrelsen, som även är ytterst ansvarig för att målsättningen med området uppfylls. Bevarandeplanen ska revideras när ny kunskap tillkommer eller när förutsättningar för området ändras. Den ska tas fram och hållas aktuell i dialog med berörda intressenter, och det är värdefullt om den som har ny information kontakter Länsstyrelsen. Bevarandeplanen är inte ett juridiskt bindande dokument. För formell reglering av skydd eller skötsel kan andra beslut behövas, till exempel skyddsbeslut för naturreservat. Föreskrifter enligt eventuella skyddsbeslut gäller parallellt med den tillståndsplikt som gäller inom Natura 2000.

## **Tillståndsplikt och samråd**

För att inte skada naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det kan även gälla åtgärder utanför Natura 2000-området, om de kan påverka miljön i området. Detta regleras i miljöbalken (7 kap. 27-29§§). Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturvärden behöver man samråda med Länsstyrelsen före genomförandet. Vid skogsbruksåtgärder hålls samråd med Skogsstyrelsen. Mer information finns hos Länsstyrelsen, läs på webben eller kontakta en handläggare.

## **Kartor**

Information om naturtypers utbredning och arter i ett enskilt område går att hitta med hjälp av kartverktyget Skyddad natur. Det kan nås på Naturvårdsverkets hemsida genom att söka på ”kartverktyget skyddad natur”. Det finns även möjlighet att ladda ner naturtypskartan som shape-fil. För mer information se Länsstyrelsens hemsida.

**LÄNSSTYRELSEN  
BLEKINGE LÄN**

Elisabet Wallsten

**Bevarandeplan för Natura 2000-området  
SE0410065 Västra Torsö**

Kommun: Sölvesborg

Områdets totala areal: 33,9 ha

Bevarandeplanen uppdaterad av Länsstyrelsen: 2016-12-12

Bevarandeplanen fastställd av Länsstyrelsen: 2016-12-21

Markägarförhållanden:

Kommun

Regeringsbeslut, historik:

SPA: Nej, pSCI: 1997-01-01, SCI: 2004-12-01, SAC: 2011-03-01, regeringsbeslut  
M2010/4648/Nm**Naturtyper och arter som ska bevaras i området:**Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:

2180 - Trädklädda dyner

**Bevarandesyfte**

Det överordnade bevarandesyftet för Natura 2000-nätverket är att bidra till bevarandet av biologisk mångfald genom att bibehålla eller återskapa gynnsam bevarandestatus för de naturtyper och arter som omfattas av EUs fågeldirektiv eller art- och habitatdirektiv. För det enskilda Natura 2000-området är syftet att bevara eller återställa ett gynnsamt tillstånd för de naturtyper eller arter som utgjort grund för utpekandet av området. Västra Torsö bidrar till att uppfylla miljömålen Levande skogar och Ett rikt växt- och djurliv.

I Västra Torsö är det prioriterade bevarandevärdet de trädklädda talldominerade sanddynerna. I området förekommer flera rödlistade arter av bland annat insekter, fåglar och kärlväxter. Trädklädda sanddyner är en ovanlig, men värdefull naturtyp för biologisk mångfald. Sandskogen bidrar till biologisk mångfald i ett område med flera naturreservat och nyckelbiotoper i olika naturmiljöer.

**Beskrivning av området**

Området ligger strax innanför Västra Torsövikens på Listerlandet och utgörs av talldominerade skyddsskogar på fossila flygsanddyner. Området ligger på tidigare utmarker. Den höga nyttjandegraden av Listerlandets sandmarker ledde under 1700- och 1800-talen till accelererande sandflyktsproblem. År 1871 övertog staten flygsandfältet vid Torsö från de privata markägarna, inhägnade området för att hålla betesdjur ute och påbörjade jobbet med att binda sanden genom

tånggödsling, ”sandhafre”-odling (strandråg) och plantering av främst vanlig tall (*Pinus sylvestris*) och bergtall. Senare planterades även andra tallsorter, som bland annat svarttall och cembratall. Idag finns i delar av området även ett mer eller mindre stort inslag av gran, björk, bok och ek i träd- och buskskiktet. Området är relativt fattigt på död ved. Öppen sand finns främst längs stigar i områdets centrala delar. Fält- och bottenskiktet domineras bitvis av renlavar, men inslaget av olika örter och gräs är generellt stort. Blåmossa finns också i markerna. Områdets hyser ett rikt insektsliv, med rödlistade arter som liten myrlejonslända (nära hotad) och stumpbaggen *Plegaderus saucius* (nära hotad). Andra rödlistade arter är spillkråka (nära hotad) och knärot (nära hotad). Där finns även en del intressanta svampar. Natura 2000-området ligger i direkt anslutning till en välbesökt sandstrand och två områden med fritidshusbebyggelse. År 1993 köpte Sölvesborgs kommun skyddsskogen av staten/Domänverket.

### Vad kan påverka negativt

- För svagt slitage, vilket leder till igenväxning.
- För kraftigt slitage, som kan leda till sandflykt.
- Skogsbruk eller andra avverkningar och stormfällningar i anslutning till området, som direkt eller indirekt medför risk för att sanden inte längre binds och det skapas vinderosion och sanddrift.
- Att död ved som krävs för gynnsam bevarandestatus plockas bort från området eller förstörs inom området, till exempel som bränsle vid grillning.
- Bearbetning av död ved inom området, som leder till att det blir brist på vissa typer av död ved, till exempel stående döda träd eller hela träd med intakt grenverk.
- Konkurrens från gran eller andra trädslag som hotar den vanliga tallen.
- Husbehovstäckter eller annan täktverksamhet.

### Bevarandeåtgärder

För att inte skada naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det kan även gälla åtgärder utanför Natura 2000-området, om de kan påverka miljön i området. Detta regleras i miljöbalken (7 kap. 27-29§§).

Skydd för området:  
Saknas

Behov av åtgärder:

- Västra Torsö omfattas för närvarande inte av någon typ av områdesskydd enligt Miljöbalken 7 kap 2-6, 9, 30 §§. Frågan om bildande av naturreservat har varit aktuell sedan slutet av 1990-talet. En reservatsbildningsprocess pågår.
- Området håller på att växa igen på grund av för svagt slitage. Trädskiktets variation mellan tätare och glesare partier behöver öka. Det behövs även aktiva åtgärder för att skapa sandblottor i tillräcklig omfattning.

### Uppföljning av naturtyper och arter

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs. Uppföljningen ska ske enligt de manualer för skyddade områden som har tagits fram av Naturvårdsverket. Mätbara mål, så kallade målindikatorer, ska registreras i databasen SkötselDOS. Dessa målindikatorer följs sedan upp. Målsättningen är att kunna se om de bevarandemål som satts upp i bevarandeplaner och skötselplaner uppfylls, att skötseln fungerar och att Natura 2000-naturtyperna och -arterna har gynnsamt tillstånd.

## Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:

### 2180 - Trädklädda dyner

---

*Areal:* 32,16 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

#### Beskrivning

Området utgörs av trädklädda, stabila kustnära sanddyner. Trädbeståndet är seminaturligt, talldominerat och har utvecklats från äldre planterade skyddsskogar. Det välutvecklade träd- och buskskiktet domineras i huvudsak av tall, ek och björk. Vegetationen binder sanden så att dynerna förblir stabila. Här finns solbelyst, död ved och mindre partier med blottad sand. Jordmånen är i huvudsak näringsfattig och marken bevuxen med ris, gräs, mossor och lavar i fältskiktet. Inom området finns rödlistade och andra bevarandevärda arter av skalbaggar, steklar, fåglar, svampar och örter. Området ligger i direkt anslutning till Västra Torsövikens öppna sandstrand.

#### Bevarandemål

Arealen trädklädda dyner ska vara minst 33 hektar. Tall ska utgöra ett dominerande inslag och krontäckningen variera mellan tätare och glesare beskogad mark. Gran ska inte förekomma. Det ska finnas död ved av tall i olika former inklusive levande träd med döda träddeklar. Solexponerade, varma och vindskyddade miljöer ska utgöra ett påtagligt inslag genom en variation mellan täta respektive öppna och glest beskogade delar. Mark med tunt humustäcke och blottade ytor med sand ska vara ett allmänt inslag och partier med blottad sand ska ha ett visst mått av störning, för att förhindra igenväxning. Området ska ha en för naturtypen naturlig artsammansättning.

#### Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet i området bedöms som minskande eller ordinärt. För närvarande är det för liten tillgång på död ved och stora delar av området håller på att växa igen i fält-, busk- och trädskikt.

**Dokumentation**

- ArtDatabanken 2015. Rödlistade arter i Sverige 2015. ArtDatabanken SLU, Uppsala
- Artportalen. [www.artportalen.se](http://www.artportalen.se) (uttag 2016-03-29)
- Länsstyrelsen i Blekinge län. 1999. Förslag till reservatsbeslut och skötselplan för Torsö flygsandfält i Sölvesborgs kommun
- Naturvårdsverket 2011. Vägledning för de svenska naturtyperna i habitatdirektivets bilaga 1. Dnr NV-04493-11
- Naturvårdsverket 2012. Vägledning för de svenska naturtyperna i habitatdirektivets bilaga 1. Dnr NV-04493-11.

**Bilagor**

Bilaga 1. Områdeskarta

